



ΕΛΕΤΑΕΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΑΙΟΛΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Μέλος της WindEurope (πρώην EWEA) και του Global Wind Energy Council

ΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ ΓΙΑ ΝΕΑ ΙΣΧΥ Α.Π.Ε.

με βάση τις Κατευθυντήριες (ΚΓ) για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του περιβάλλοντος και της ενέργειας (2014-2020)

3^ο Κείμενο Εργασίας, 7.2.2018

Περιεχόμενα

A] Ανάγκη για επαρκή νέα αιολική ισχύ

B] Βασικές ρυθμίσεις ενόψει της εφαρμογής του πλαισίου των διαγωνισμών

1. Αδειοδοτικά θέματα (κατάργηση Τέλους Διατήρησης ΑΠ και ρυθμίσεις για την επιστροφή των Ε/Ε για ΟΠΣ)
2. Ατομικές κοινοποιήσεις στην ΓΔ Ανταγωνισμού
3. Μετάβαση σε διοικητικά καθοριζόμενο premium σε περίπτωση μη επαρκούς ανταγωνισμού

Γ] Βασικοί πυλώνες για τους μελλοντικούς διαγωνισμούς για νέα αιολικά πάρκα ισχύος άνω των 3MW

- ✓ Διακριτοί ανά τεχνολογία ΑΠΕ διαγωνισμοί
- ✓ Τακτικοί, ηλεκτρονικοί διαγωνισμοί με βάση προκαθορισμένο πρόγραμμα για ισχύ που θα επιτυγχάνει το στόχο 2020 και θα εξασφαλίζει συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού
- ✓ Προϋπόθεση συμμετοχής η Οριστική Προσφορά Σύνδεσης (ΟΠΣ)
- ✓ Ευελιξία στη προσφερόμενη ισχύ (-20% έως +5% της ΟΠΣ)
- ✓ Επαρκείς εγγυητικές επιστολές συμμετοχής και καλής εκτέλεσης– Σαφείς όροι επιστροφής ή κατάπτωσης τους
- ✓ Ρητές διατάξεις για την, υπό προϋποθέσεις, ασφάλεια των επιλεγέντων έργων από ενστάσεις
- ✓ Επαρκής προθεσμία υλοποίησης (48/72 μήνες) με μέριμνα για περιπτώσεις ανωτέρας βίας
- ✓ Δυνατότητα τροποποίησης των αδειών μετά την επιλογή από διαγωνισμό εφόσον η ισχύς δεν αυξάνεται πέραν του 10% (σε μη κορεσμένες περιοχές)
- ✓ Κλιμάκωση της ποινής σε περιπτώσεις καθυστέρησης υλοποίησης με ευθύνη του επενδυτή

ΕΛΕΤΑΕΝ

Δ/νση Γραμματείας : Λεωφ. Κηφισίας 306, Χαλάνδρι 15232 (Σίδερα), τηλ/fax. 2108081755
Δ/νση Προέδρου ΔΣ και Διοίκησης: Τύχης 2, Χαλάνδρι 15233, τηλ. 2106816803, fax. 2106816837
e-mail info@eletaen.gr web www.eletaen.gr

A] Ανάγκη για επαρκή νέα αιολική ισχύ

Το εύρος της νέας αιολικής ισχύος που θα προκηρυσσεται θα πρέπει να είναι υψηλό ώστε να :

- λαμβάνει υπόψη το επενδυτικό ενδιαφέρον και το μέγεθος ενός τυπικού αιολικού πάρκου ¹
- να εξασφαλίζει τη συνέχεια της αγοράς

και κυρίως

- να διασφαλίζει την επίτευξη των στόχων Α.Π.Ε. της Χώρας.

Ο στόχος Α.Π.Ε. για το 2020 και στη συνέχεια ο στόχος Α.Π.Ε. για το 2030 είναι το βασικό κριτήριο σχεδιασμού (driver) με το οποίο πρέπει να επιλέγονται οι προς προκήρυξη ποσότητες ισχύος.

Είναι προφανές ότι οι ποσότητες αυτές πρέπει να υπερκαλύπτουν το στόχο του 2020.

Σύμφωνα με τις πλέον πρόσφατες δημοσιοποιημένες προβλέψεις του ΑΔΜΗΕ για το ΕΣΜΗΕ και ανάλογες εκτιμήσεις για τα ΜΔΝ, η ζήτηση ηλεκτρισμού το 2020 εκτιμάται σε 61,99 TWh (σενάριο αναφοράς). Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του ΑΔΜΗΕ και του ΛΑΓΗΕ, η παραγωγή ηλεκτρισμού από Α.Π.Ε. (περιλαμβανομένων των μεγάλων ΗΥ) ανήλθε σε 14,84 TWh το 2015 και σε 14,89 TWh το 2016. Αυτό σημαίνει ότι για τη επίτευξη του θεσμοθετημένου στόχου για τη συμμετοχή των Α.Π.Ε. στην ηλεκτρική κατανάλωση το 2020 απαιτείται αύξηση της ετήσιας παραγωγής από Α.Π.Ε. κατά 9,9 TWh.

Δηλαδή:

Την τετραετία 2017-2020 πρέπει να εγκατασταθούν αρκετά πάνω από 4.000 MW νέας ισχύος Α.Π.Ε.

Ένα τυπικό σενάριο ανάπτυξης φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα. Το σενάριο απαιτεί 4.520 MW πρόσθετης ισχύος. Οι υπολογισμοί βασίζονται στο σενάριο αναφοράς του ΑΔΜΗΕ, το θεσμοθετημένο εθνικό στόχο για 40% μερίδιο Α.Π.Ε. στην εθνική ηλεκτρικής κατανάλωση το 2020 και σε συντηρητικούς υπολογισμούς για τη μέση παραγωγικότητα των νέων μονάδων Α.Π.Ε.

¹ Εφόσον το μέγεθος ενός τυπικού αιολικού πάρκου είναι 30-40MW, τότε στοχεύοντας σε επιλογή 10 έργων από έναν διαγωνισμό, θα πρέπει να η ισχύς αυτού του διαγωνισμού να κυμαίνεται περί τα 400MW

Διευκρινίζεται ότι το σενάριο αφορά νέα ισχύ Α.Π.Ε. και όχι ισχύ που αντικαθίσταται ή αναβαθμίζεται (repowering).

Διευκρινίζεται επίσης ότι έχει θεωρηθεί ένας συντελεστής φόρτισης (capacity factor) 25% που αντιστοιχεί στην αιολική τεχνολογία. Επειδή η δηλωμένη πρόθεση της Κυβέρνησης είναι προσπαθήσουμε να επιτύχουμε το στόχο και με σημαντικό μερίδιο νέων φωτοβολταϊκών που έχουν μέσο συντελεστής φόρτισης 17,3%, έπεται ότι το πραγματικό συνολικό μέγεθος της απαιτούμενης πρόσθετης ισχύος είναι πολύ μεγαλύτερο.

		Επικράτεια [1]	ΕΣΜΗΕ [2]	ΜΔΝ [5]	
Εθνική κατανάλωση 2015		GWh	55.430,50	51.355,00	4.075,50
Εθνική κατανάλωση 2016		GWh	55.584,00	51.212,00	4.372,00
Εθνική κατανάλωση 2020		GWh	61.985,52	57.110,00	4.875,52
Στόχος Α.Π.Ε. 2020	40%	GWh	24.794,21		
Παραγωγή Α.Π.Ε. 2016 [3], [4]		GWh	14.894,00		
Απαιτούμενη πρόσθετη ενέργεια από Α.Π.Ε.		GWh	9.900,21		
Μέσος συντελεστής φόρτισης	25%				
Απαιτούμενη πρόσθεση ισχύς Α.Π.Ε. 2017-2020		MW	4.520,64		

[1] www.lagie.gr/fileadmin/groups/EDRETH/RES/2016_12_RES.pdf - Τελευταία διαφάνεια

[2] www.admie.gr/fileadmin/groups/EDAS_DSS/AnaptixiSistimatos/Meleti_eparkeias_2017_2027.pdf - Σελ. 4

[3] www.lagie.gr/fileadmin/groups/EDSHE/MiniaiaDeltiaEL/12_2016_Miniaio_Deltio_APE_SITHYA.pdf - Σελ. 6

[4] www.admie.gr/fileadmin/groups/EDRETH/Monthly_Energy_Reports/Energy_Report_201612_v1.pdf - Σελ. 13, τρίτο διάγραμμα

[5] Η πρόβλεψη στα ΜΔΝ ακολουθεί τον ίδιο ρυθμό με την πρόβλεψη του ΑΔΜΗΕ για το ΕΣΜΗΕ

Οι ανωτέρω υπολογισμοί βασίζονται στις επίσημες προβλέψεις και το θεσμοθετημένο εθνικό στόχο ηλεκτρισμού.

Προκειμένου όμως να καταδειχθεί το απόλυτο κατώτερο όριο απαιτούμενης ισχύος υπό εξαιρετικά μειωμένες προσβλέψεις ζήτησης και αγνοώντας τον εθνικό στόχο ηλεκτρισμού, παρουσιάζεται και το ακόλουθο σενάριο.

Συγκεκριμένα γίνεται ακολούθως η δυσμενής υπόθεση ότι η ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας θα παραμείνει το 2020 ίση με το 2015, ήτοι 17,15 MtoE. Με την υπόθεση ότι οι ΑΠΕ για μη ηλεκτρικές χρήσεις παραμένουν ίσες με τον μέσο όρο της πενταετίας, προκύπτει ότι απαιτούνται νέες ΑΠΕ για ηλεκτροπαραγωγή από 2.601 MW έως 4.800 MW.

Συντηρητικό σενάριο ζήτησης ενέργειας

Ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας το 2020 ^[1]	Mtoe	17,15
Μη ηλεκτρικές χρήσεις ΑΠΕ ^[2]	Mtoe	1,4
Απαιτούμενη παραγωγή ηλεκτρισμού από ΑΠΕ για στόχο 18%	TWh	19,62
Πρόσθετη απαιτούμενη παραγωγή ηλεκτρισμού από ΑΠΕ ^[4]	TWh	4,72
Απαιτούμενη πρόσθετη ισχύς ΑΠΕ ^{[3], [4]}	MW	2.601
Απαιτούμενη παραγωγή ηλεκτρισμού από ΑΠΕ για στόχο 20%	TWh	23,61
Πρόσθετη απαιτούμενη παραγωγή ηλεκτρισμού από ΑΠΕ ^[5]	TWh	8,71
Απαιτούμενη πρόσθετη ισχύς ΑΠΕ ^{[3], [5]}	MW	4.800

[1] Η ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας το 2020 υποτίθεται ίδια με του 2015

[2] Υποτίθεται ίσες με το Μ.Ο. της τελευταίας 5ετίας

[3] Αιολικά και ΦΒ με βάση τη σημερινή αναλογία παραγόμενης ενέργειας

[4] Για στόχο 18%

[5] Για στόχο 20%

Η απαιτούμενη πρόσθετη ισχύς Α.Π.Ε. για την τετραετία 2017-2020 μπορεί να προκύψει:

- Από τα έργα που είχαν υπογράψει PPA έως το τέλος 2015 και θα συνδεθούν έως το πρώτο τρίμηνο 2019, διατηρώντας τη σταθερή τιμή FiT. Από αυτά:
 - εντός του 2016 συνδέθηκαν αιολικά πάρκα συνολικής ισχύος 234,35MW
 - από 1.1.2017 – 30.9.2017 συνδέθηκαν 118,60MW
 - με βάση τα έργα που κατασκευάζονται ή έχουν παραγγείλει το βασικό εξοπλισμό, εκτιμάται ότι θα προλάβουν να συνδεθούν έργα πρόσθεσης ισχύος έως 235MW.
- Από τα έργα που υπέγραψαν ΣΕΔΠ ή ΣΕΣΤ εντός του 2016. Έως το Σεπτέμβριο 2017, από αυτά τα έργα έχουν τεθεί σε δοκιμαστική λειτουργία 2,35MW και κατασκευάζονται ή έχουν συμβολαιοποιηθεί περί τα 140MW.

Επομένως από την απαιτούμενη ισχύ της τετραετίας 2017-2020 έχουν ήδη συνδεθεί ή κατασκευάζονται περί τα 500MW.

Σε αυτά θα πρέπει να προστεθούν έως 40MW από τα ΦΒ του πιλοτικού διαγωνισμού, πρόσθετη ισχύς από άλλες τεχνολογίες όπως και άλλα αιολικά έργα από στις συμβάσεις ΣΕΔΠ ή ΣΕΣΤ του 2016 που θα συνδεθούν έως το 2020. Ακόμα και το 1/3 να γίνει από αυτά τα έργα (δηλ. πρόσθετη ισχύς έως 400MW), κάτι καθόλου βέβαιο με βάση την εμπειρία, έπεται ότι απαιτούνται τουλάχιστον 3.000-3.500MW νέων Α.Π.Ε. που θα προέλθουν από τη διαδικασία των διαγωνισμών. Εύλογα, για να επιτευχθεί μια οποιαδήποτε συνολική ισχύς, η ισχύς που θα κατανεμηθεί με τους διαγωνισμούς πρέπει να είναι μεγαλύτερη (δεδομένου ότι είναι βέβαιο ότι κάποια, λίγα έργα δεν θα υλοποιηθούν ακόμα και εάν επιλεγούν από το διαγωνισμό).



Είναι σαφές ότι οι παραπάνω ποσότητες νέων Α.Π.Ε. δεν είναι ρεαλιστικό να αναμένεται ότι θα επιτευχθούν. Απαιτείται πάρα πολύ προσπάθεια από όλους. Η εικόνα αυτή όμως δείχνει την πολιτική που πρέπει να ακολουθηθεί για την τάξη μεγέθους της ισχύος που θα προκηρυχθεί.

Τέλος, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η νέα ισχύς Α.Π.Ε. που έχει πιθανότητα να προσμετρήσει στο στόχο του 2020 είναι αυτή που θα ανατεθεί σε επιτυχόντες σε διαγωνισμούς έως το τέλος του 2018.

Αυτό σημαίνει ότι:

Το πρόγραμμα των διαγωνισμών πρέπει να είναι εμπροσθοβαρές και το μέγιστο της ισχύος να προκηρυχθεί στους πρώτους διαγωνισμούς

Τέλος, με δεδομένο ότι το στόχος του 2020 δεν θα επιτευχθεί και ότι τα έργα που θα επιλεγούν σε διαγωνισμούς το 2019 και το 2020 δεν θα συμβάλουν στο στόχο αυτό, πρέπει να γίνει σαφές ότι:

Εξίσου σημαντικό κριτήριο σχεδιασμού (driver) είναι και η διατήρηση του ομαλού ρυθμού ανάπτυξης της αγοράς και νέων εγκαταστάσεων για την περίοδο μετά το 2020, ώστε να μην υπονομευθεί ο στόχος για το 2030.

B] Βασικές ρυθμίσεις ενόψει της εφαρμογής του πλαισίου των διαγωνισμών

4. Αδειοδοτικά θέματα

Το νέο καθεστώς των ανταγωνιστικών διαδικασιών επιβάλλει την αναθεώρηση πτυχών της αδειοδοτικής διαδικασίας ώστε αυτή να γίνει συμβατή με το νέο περιβάλλον. Κατ' ελάχιστον απαιτείται

α) Η κατάργηση της υποχρέωσης καταβολής του ετήσιου τέλους διακράτησης αδειών παραγωγής. Υπενθυμίζουμε ότι το βασικό επιχείρημα του κλάδου μας κατά το χρόνο θέσπισης της συγκεκριμένης διάταξης από την προηγούμενη Κυβέρνηση, ήταν ότι δεν είναι δυνατό το κράτος να φορολογεί επιχειρήσεις εξαιτίας της καθυστέρησης που η δική του γραφειοκρατία προκαλεί. Το επιχείρημα αυτό ισχύει ακόμα περισσότερο σήμερα, που οι υπόχρεες επιχειρήσεις θα πρέπει να αναμένουν την προκήρυξη των διαγωνισμών.

β) Περαιτέρω, μια επιχείρηση που έχει υποβάλει εγγυητική επιστολή (ΕΕ) για τη χορήγηση Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης (ΟΠΣ) θα πρέπει να δικαιούται να της επιστραφεί η ΕΕ, εφόσον επιλέξει να μην συμμετέχει σε ανταγωνιστική διαδικασία ή συμμετάσχει και δεν επιλεγεί. Αυτό φυσικά ισχύει και για τις ΕΕ που έχουν ήδη υποβληθεί από επιχειρήσεις που έχουν λάβει ΟΠΣ οι οποίες είναι σήμερα σε ισχύ (εφόσον κατά τα ανωτέρω οι επιχειρήσεις επιλέξουν να μη συμμετάσχουν σε διαγωνισμό ή δεν επιλεγούν).

Προφανώς, εάν η επιχείρηση επιλέξει την κατά τα ανωτέρω επιστροφή της ΕΕ, τότε θα ανακαλείται η ΟΠΣ.

Αυτονόητα, ένα έργο που δεν συμμετείχε σε διαγωνισμό ή συμμετείχε και δεν επελέγη, θα πρέπει να δικαιούται να διατηρήσει την ΟΠΣ σε ισχύ χωρίς επιστροφή της ΕΕ.

5. Ατομικές κοινοποιήσεις στην ΓΔ Ανταγωνισμού

Απαιτείται να καθορισθεί μια αποτελεσματική **διαδικασία για την αποστολή ατομικών κοινοποιήσεων από την Κυβέρνηση στην Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της ΕΕ σύμφωνα με τις προβλέψεις της παρ. 20 των ΚΓ.** Συγκεκριμένα, στη διαδικασία αυτή θα έχουν δικαίωμα να συμμετάσχουν οι εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. σε χώρους (site) στους οποίους, ως αποτέλεσμα της ενίσχυσης, η δυναμικότητα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ανά χώρο (site) υπερβαίνει τα 250 MW όπως ακριβώς προβλέπεται στην ως άνω παρ. 20.

Ειδικότερα προτείνεται:

- Η ενδιαφερόμενη επιχείρηση θα υποβάλει αίτημα για τη χορήγηση της ενίσχυσης συνοδευόμενο από επιχειρηματικό σχέδιο, τεκμηρίωση κόστους, οικονομική ανάλυση και υπολογισμό LCOE. Το αίτημα θα περιλαμβάνει την προτεινόμενη Τιμή Αναφοράς. Το αίτημα θα μπορεί να υποβάλλεται από κοινού από παραπάνω από μια επιχειρήσεις σε περίπτωση συγκροτημάτων έργων.

- Το αίτημα θα αξιολογείται από φορέα που θα ορίσει το ΥΠΕΝ. Ο φορέας μπορεί να είναι η ΡΑΕ. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης θα υπάρχει συνεργασία του ΥΠΕΝ, των αξιολογητών και του αιτούντα. Η αξιολόγηση θα ολοκληρώνεται εντός 2 μηνών και εφόσον είναι θετική, η προτεινόμενη ενίσχυση θα κοινοποιείται στην Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού.

Παράλληλα με τη θέσπιση της διαδικασίας κοινοποίησης ατομικών ενισχύσεων, η Κυβέρνηση πρέπει να διαπραγματευθεί με την ΕΕ τη γενναία μείωση του ορίου των 250MW, δεδομένου ότι αυτό τέθηκε από τους Ευρωπαίους εταίρους χωρίς να ληφθεί υπόψη το μέγεθος των εγκαταστάσεων στην Ελλάδα και άλλες ανάλογες χώρες αλλά μόνο οι μεγάλες επενδύσεις στις βόρειες θάλασσες.

Σε κάθε περίπτωση απαιτείται:

- **να μην τεθούν πρόσθετοι περιορισμοί στις σχετικές προϋποθέσεις που θέτουν οι ΚΓ και που αφορούν μόνο το όριο ισχύος ανά χώρο εγκατάστασης,**
- να εξαντληθούν οι δυνατότητες που δίνουν οι ΚΓ για την ενίσχυση ειδικών έργων και
- η ενεργοποίηση της ειδικής διαδικασίας ατομικής γνωστοποίησης προς την ΕΕ να μπορεί να γίνεται για συγκροτήματα αιολικών πάρκων συνολικής ισχύος μικρότερης από 250MW, σε περίπτωση που οι εγχώριες ανταγωνιστικές διαδικασίες δεν μπορούν να ευοδωθούν λόγω μη επαρκούς πλήθους συμμετεχόντων.

6. Μετάβαση σε διοικητικά καθοριζόμενο premium σε περίπτωση μη επαρκούς ανταγωνισμού

Υπενθυμίζεται ότι μια βασική προϋπόθεση για την εισαγωγή των ανταγωνιστικών διαδικασιών είναι η άποψη της Ελληνικής Κυβέρνησης και της ΓΔ Ανταγωνισμού της ΕΕ ότι η δομή της Ελληνικής αγοράς επιτρέπει τη λειτουργία ανταγωνισμού ικανοποιητικού επιπέδου. Επομένως, δεν πρέπει να τίθεται ελάχιστο όριο υπέρβασης της ισχύος των έργων που συμμετέχουν σε ένα διαγωνισμό ως προς την ισχύ της προκήρυξης. Αφού οι ανταγωνιστικές διαδικασίες επιλέχθηκαν ως αποτελεσματικό εργαλείο προσδιορισμού της δίκαιης τιμής της αγοράς, αυτή θα πρέπει να διαμορφώνεται ελεύθερα από τον ανταγωνισμό ώστε για να επιτευχθούν οι στόχοι.

Εναλλακτικά σε περίπτωση που υπάρχει ελάχιστο όριο ισχύος και αυτό δεν επιτευχθεί, τότε πρέπει ο διαγωνισμός να προκηρύσσεται εκ νέου σε εξαιρετικά σύντομο χρονικό διάστημα - μετά την έκδοση και νέων ΟΠΣ εφόσον υπάρχει ενδιαφέρον- και σε περίπτωση νέας μη επίτευξης του ορίου, να ακυρώνεται και τα έργα που είχαν δικαίωμα συμμετοχής να λαμβάνουν αυτόματα τη διοικητικά καθορισμένη Τιμή Αναφοράς (χωρίς διαγωνισμό).

Γ] Βασικοί πυλώνες για τους μελλοντικούς διαγωνισμούς για νέα αιολικά πάρκα ισχύος άνω των 3MW

- ✓ Διακριτοί ανά τεχνολογία ΑΠΕ διαγωνισμοί
- ✓ Τακτικοί, ηλεκτρονικοί διαγωνισμοί με βάση προκαθορισμένο πρόγραμμα για ισχύ που θα επιτυγχάνει το στόχο 2020 και θα εξασφαλίζει συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού
- ✓ Προϋπόθεση συμμετοχής η Οριστική Προσφορά Σύνδεσης (ΟΠΣ)
- ✓ Ευελιξία στη προσφερόμενη ισχύ (-20% έως +5% της ΟΠΣ)
- ✓ Επαρκείς εγγυητικές επιστολές συμμετοχής και καλής εκτέλεσης– Σαφείς όροι επιστροφής ή κατάπτωσής τους
- ✓ Ρητές διατάξεις για την, υπό προϋποθέσεις, ασφάλεια των επιλεγέντων έργων από ενστάσεις
- ✓ Επαρκής προθεσμία υλοποίησης (48/72 μήνες) με μέριμνα για περιπτώσεις ανωτέρας βίας
- ✓ Δυνατότητα τροποποίησης των αδειών μετά την επιλογή από διαγωνισμό εφόσον η ισχύς δεν αυξάνεται πέραν του 10% (σε μη κορεσμένες περιοχές)
- ✓ Κλιμάκωση της ποινής σε περιπτώσεις καθυστέρησης υλοποίησης με ευθύνη του επενδυτή

Αναλυτικότερα:

1. Οι διαγωνισμοί πρέπει **να διαφοροποιούνται ανά τεχνολογία** δεδομένων των διαφορετικών χαρακτηριστικών και του επίπεδου ανάπτυξής τους.

Ειδικότερα για τα αιολικά πάρκα να προκηρύσσονται σε δύο τουλάχιστον ομάδες έργων, διαφοροποιημένες, ως εξής:

- Η μία ομάδα θα αφορά αιολικά πάρκα στο Ηπειρωτικό Σύστημα
- Η δεύτερη ομάδα θα αφορά θαλάσσια αιολικά πάρκα και αιολικά πάρκα σε νησιά με σύνδεση στο Σύστημα μέσω νέας υποθαλάσσιας διασύνδεσης (εφόσον υπάρξει υποχρέωση διαγωνισμού για αυτά τα έργα).

Εφόσον η ισχύς που προκηρύσσεται είναι επαρκής για την επίτευξη των στόχων (σύμφωνα με όσα έχουν αναφερθεί ανωτέρω), τότε θα πρέπει να εξεταστούν και άλλες διαφοροποιήσεις ήτοι ο γεωγραφικός διαχωρισμός (δηλ. διακριτοί διαγωνισμοί σε δύο περιοχές: χονδρικής δυτική – ανατολική χώρα), ή διακριτοί διαγωνισμοί για αιολικά πάρκα με ειδικά έργα σύνδεσης υψηλού κόστους.

2. Σε κάθε περίπτωση σημειώνουμε ότι υφίσταται ανάγκη διαφορετικού χειρισμού ειδικών αιολικών έργων ανεξαρτήτως ισχύος. Τέτοια είναι τα αιολικά πάρκα σε νησιά με υποθαλάσσια

διασύνδεση. Η διαφοροποίηση κόστους και χαρακτηριστικών μεταξύ των έργων αυτών των κατηγοριών είναι τέτοια που στην πραγματικότητα δύσκολα θα επιτρέψει έναν μεταξύ τους ανταγωνισμό. Για αυτό κανονικά πρέπει **τα έργα αυτά να εξαιρεθούν από διαγωνισμό και η Τιμή Αναφοράς να καθορίζεται με τη χρήση μιας προσαύξησης**. Η προσαύξηση θα καθορίζεται ανάλογα με τα τεχνικά τους χαρακτηριστικά (π.χ. συνολική ισχύς, μήκος υποθαλάσσιας διασύνδεσης). Με τον τρόπο αυτό θα μπορεί να καθορισθεί ατομικά η τιμολόγησή τους.

Ανάλογη μέριμνα πρέπει να ληφθεί για τους υβριδικούς σταθμούς.

3. Οι διαγωνισμοί πρέπει να είναι **επαρκούς** μεγέθους ώστε να διασφαλίζεται η επίτευξη των στόχων Α.Π.Ε. Έτσι αποφεύγεται ο κίνδυνος εξωπραγματικής πτώσης των τιμών λόγω υπερβολικής αναλογίας συνολικής ισχύος συμμετεχόντων έργων προς τη δημοπρατούμενη ισχύ, που θα οδηγήσει σε μεγάλο ποσοστό μη υλοποιήσιμων έργων και κατάρρευση του ενεργειακού σχεδιασμού. Υπό τις προϋποθέσεις αυτές οι διαγωνισμοί θα πρέπει να είναι κατά το δυνατόν συχνότεροι –τουλάχιστον ανά 6μηνο.
4. **Το πρόγραμμά τους πρέπει να είναι εκ των προτέρων ανακοινωμένο** σε προκαθορισμένες σταθερές ημερομηνίες π.χ. την 10^η Απριλίου και την 10^η Οκτωβρίου κάθε έτους (ή την επομένη εργάσιμη εάν συμπίπτει με αργία).
5. Οι διαγωνισμοί να είναι αποκλειστικά **ηλεκτρονικοί**.
6. Οι όροι, οι προϋποθέσεις και όλες οι λεπτομέρειες του κάθε διαγωνισμού να είναι καθορισμένοι άπαξ και εξ αρχής ώστε να μην απαιτούνται νέες διοικητικές πράξεις από διαγωνισμό σε διαγωνισμό. Φυσικά με πράξεις της διοίκησης θα μπορούν να επέρχονται τροποποιήσεις με βάση την εμπειρία που θα έχει αποκτηθεί εν τω μεταξύ.
7. Προτείνεται, **προϋπόθεση για τη συμμετοχή σε διαγωνισμό είναι ο σταθμός Α.Π.Ε. να διαθέτει ΑΕΠΟ και Οριστική Προσφορά Σύνδεσης**.
Θα πρέπει να διευκρινισθεί ρητώς ότι η ύπαρξη δικαστικών εκκρεμοδικιών ενάντια σε οποιαδήποτε άδεια του έργου, για τις οποίες δεν έχει εκδοθεί οριστική και αμετάκλητη απόφαση, δεν κωλύει τη συμμετοχή του έργου σε διαγωνισμό.
8. Η Οριστική Προσφορά Σύνδεσης θα πρέπει να έχει ληφθεί έως 10 ημέρες πριν το διαγωνισμό. Μαζί θα αναρτώνται και όποια άλλα, απλά, δικαιολογητικά απαιτούνται (π.χ. νομιμοποιητικά έγγραφα κλπ.). Ο φορέας του διαγωνισμού (ΡΑΕ) θα ελέγχει τα δικαιολογητικά καθώς και πιθανές ενστάσεις και θα ανακοινώνει ηλεκτρονικά εντός 6 ημερών τις επιχειρήσεις που είναι επιλέξιμες να συμμετάσχουν χορηγώντας τους μοναδικό μυστικό κωδικό.
9. **Απαιτείται ευελιξία στην προσφερόμενη ισχύ**.

Η ισχύς ενός έργου που συμμετέχει σε διαγωνισμό θα πρέπει να μπορεί να κυμαίνεται από το +5% έως -20% της ισχύος για την οποία έχει χορηγηθεί η Οριστική Προσφορά Σύνδεσης χωρίς ανάγκη (προκειμένου για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό) τροποποίησης των αδειών και εγκρίσεων που έχουν εκδοθεί έως τότε. Σε περίπτωση που ένα έργο υποβάλει προσφορά για

μικρότερη ισχύ (έως 20%) από την ΟΠΣ και επιλεγεί τότε χάνει τον ηλεκτρικό χώρο για την πλεονάζουσα ισχύ για την οποία δεν υπέβαλε προσφορά και του επιστρέφεται το αναλογούν μέρος της ΕΕ που είχε υποβάλει κατά τη διαδικασία χορήγησης της ΟΠΣ.

Κατανοούμε ότι, εάν ισχύσει μοντέλο δημοπρασίας ανάλογο με αυτό που εφαρμόστηκε στον πιλοτικό διαγωνισμό των ΦΒ, τότε η ισχύς που θα προσφερθεί με την πρώτη προσφορά (bid) δεν θα μπορεί να μεταβάλλεται εντός της διάρκειας της δημοπρασίας.

10. Αποκλειστικό κριτήριο του διαγωνισμού θα είναι η ζητούμενη Τιμή Αναφοράς. **Προτείνεται να μην τεθεί ανώτατο όριο.** Αν όμως τεθεί, τότε αυτό πρέπει να είναι υψηλότερο π.χ. κατά 20%, από την αντίστοιχα διοικητικά καθοριζόμενη Τιμή Αναφοράς. Την ημέρα του διαγωνισμού, όσες από τις επιλέξιμες επιχειρήσεις το επιθυμούν θα συνδέονται την προκαθορισμένη ώρα στο σύστημα και θα υποβάλουν την προσφορά τους (τη ζητούμενη Τιμή Αναφοράς) με βάση την οποία θα αξιολογούνται.
11. Θεωρούμε ότι θα μπορούσε να εξετασθεί πιθανώς η αλλαγή του μοντέλου δημοπρασίας που ακολουθήθηκε κατά τον πιλοτικό διαγωνισμό των ΦΒ. Φυσικά το μοντέλο αυτό έχει πολλά θετικά και πρωτοποριακά στοιχεία. Εξασφαλίζει διαφάνεια, ταχύτητα και ελαχιστοποίηση της γραφειοκρατίας. Επίσης ελαχιστοποιεί τους κινδύνους αθέμιτων πρακτικών.
Από την άλλη εμπεριέχει έναν, μικρό έστω, κίνδυνο η τιμή να κατρακυλήσει –εξαιτίας του «πυρετού» της δημοπρασίας- σε μη αποδεκτά επίπεδα που θα καθιστούν αδύνατη την υλοποίηση των έργων. Αυτός ο κίνδυνος πιθανά αντιμετωπίζεται με ένα μοντέλο διαγωνισμού όπου ο κάθε συμμετέχων δίνει μια και μοναδική τιμή σε κλειστό φάκελο. Στο μοντέλο διαγωνισμού οι συμμετέχοντες υποβάλουν εξ αρχής καλά μελετημένες προσφορές.
Περαιτέρω, σε περίπτωση ισοβαθμίας στην τελευταία θέση δύο ή περισσότερων συμμετεχόντων, μπορεί να προβλεφθεί ότι θα επιλέγονται όλοι αφού το ενδεχόμενο ισοβαθμίας είναι μικρό ειδικά εάν επιτρέπεται η προσφερόμενη τιμή να έχει δεκαδικά. Τούτο διότι στο μοντέλο του διαγωνισμού με μια προσφορά, οι συμμετέχοντες προσδιορίζουν την τιμή της προσφοράς του τους χωρίς να έχουν εικόνα του ανταγωνισμού.
Φυσικά το μοντέλο αυτό παρουσιάζει τα μειονεκτήματα που αντιμετωπίστηκαν με το μοντέλο της δημοπρασίας.
12. Σε κάθε περίπτωση, ο συμμετέχων θα υποβάλει **εγγυητική επιστολή (ΕΕ) συμμετοχής**. Το ύψος της ΕΕ συμμετοχής θα πρέπει να είναι τέτοιο ώστε να διασφαλίζεται η σοβαρότητα και δέσμευση του συμμετέχοντα, αποθαρρύνοντας όποιον δεν έχει πραγματικό ενδιαφέρον να υλοποιήσει την επένδυσή του.
13. Τα αποτελέσματα θα ανακοινώνονται αυτόματα και αυθημερόν. Την ίδια ημέρα θα δημοσιοποιούνται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα όλα τα υποβληθέντα δικαιολογητικά ώστε να είναι προσβάσιμα από όλους όσοι συμμετείχαν.
14. Ενστάσεις θα μπορούν να υποβάλλονται αποκλειστικά εντός 5 ημερών, μόνο από όσους συμμετείχαν στο διαγωνισμό και η προσφορά τους έγινε τυπικώς αποδεκτή αλλά δεν επελέγη

και μόνο εναντίον άλλων προσφορών που επελέγησαν. Οριστική απόφαση επί των ενστάσεων θα λαμβάνεται εντός 20 ημερών. Εάν η ένσταση απορριφθεί και υπάρξει δικαστική αίτηση ακύρωσης της απόφασης απόρριψης η οποία γίνει τελικά αποδεκτή, μοναδική συνέπεια θα είναι να διευρύνεται η λίστα των επιτυχόντων έτσι ώστε να επιλεγούν και οι προσφορές που θα επιλεγόντουσαν εάν δεν είχε γίνει αποδεκτή η προσφορά εναντίον της οποίας υποβλήθηκε η τελικώς ευδοκιμήσασα ένσταση.

Ρητώς να οριστεί ότι δεν επέρχεται καμία συνέπεια ως προς την επιλεγείσα προσφορά την οποία αφορούσε η ένσταση², εκτός εάν συντρέχει η περίπτωση υποβολής ψευδών στοιχείων από πρόθεση.

Ρητώς επίσης να οριστεί ότι δεν χωρούν ασφαλιστικά μέτρα εναντίον των αποφάσεων της επιτροπής.

15. Μετά την απόφαση της επιτροπής επί των πιθανών ενστάσεων, η κάθε επιχείρηση που επιλέχθηκε **θα πρέπει να προσκομίσει, εντός 3 μηνών, μια εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης.** Το ύψος αυτής της ΕΕ θα πρέπει να είναι τέτοιο ώστε το άθροισμά του με την ΕΕ συμμετοχής και την ΕΕ για την ΟΠΣ να είναι επαρκές και να διασφαλίζει τη σοβαρότητα του επενδυτή. Το χρονικό διάστημα των 3 μηνών θεωρείται το ελάχιστο προκειμένου η επιχείρηση να έχει ολοκληρώσει/ενεργοποιήσει τις συμφωνίες χρηματοδότησης.

- 16. Η επιλεγείσα επιχείρηση θα έχει 48 μήνες** εντός των οποίων πρέπει να υποβάλει στον αρμόδιο διαχειριστή δήλωση ετοιμότητας για τη σύνδεση του σταθμού. Σε περίπτωση συγκροτημάτων αιολικών πάρκων άνω των 150MW, θαλάσσιων αιολικών πάρκων και αιολικών πάρκων σε νησιά με υποθαλάσσια διασύνδεση, **η προθεσμία να ορίζεται σε 72 μήνες.**

Διευκρινίζονται τα ακόλουθα:

- Είναι προφανές ότι οι προαναφερόμενες προθεσμίες θα αναστέλλονται σε περίπτωση δικαστικής αναστολής κάποιας άδειας ή σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας που δεν εμπίπτουν στο πεδίο ελέγχου και ευθύνης της επιχείρησης περιλαμβανομένης της ύπαρξης εκκρεμούς δίκης με αντικείμενο την ακύρωση διοικητικής πράξης που είναι απαραίτητη για τη θέση σε λειτουργία του σταθμού.
- **Η μη επίτευξη των ανωτέρω προθεσμιών δεν πρέπει να οδηγεί σε αυτόματη ακύρωση του έργου. Πρέπει να προβλεφθεί μια κλιμακούμενη ποινή** (π.χ. μείωση της τιμής αναφοράς) ανάλογα με τη διάρκεια της καθυστέρησης, εφόσον φυσικά αυτή οφείλεται σε ευθύνη του επενδυτή.
- Ειδικά στην περίπτωση οριστικής δικαστικής ακύρωσης κάποιας άδειας του έργου, η επιχείρηση μπορεί να ζητήσει την επιστροφή αζημίως όλων των εγγυήσεων που έχει παράσχει (για ΟΠΣ, συμμετοχής, καλής εκτέλεσης).

² Για παράδειγμα δεν ακυρώνεται η απόφαση επιλογής της στο διαγωνισμό, δεν μειώνεται η τιμή που κατοχυρώθηκε κλπ.

- Η νομοθεσία για τη διάρκεια της Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης, της άδειας εγκατάστασης και των προϋποθέσεων παρατάσεων τους παραμένει σε ισχύ και εφαρμόζεται ως έχει έως ότου ο φορέας επιλεγεί σε διαγωνισμό, με την ακόλουθη αλλαγή: εφόσον ο φορέας δεν έχει επιλεγεί ήδη σε κάποιον διαγωνισμό, η διάρκεια ισχύος της Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης ή/και της άδειας εγκατάστασης άρχεται από τη στιγμή που θα ολοκληρωθεί ο πρώτος διαγωνισμός που θα προκηρυχτεί μετά την έκδοσή τους (και στον οποίο το έργο έχει δικαίωμα συμμετοχής).
- Εφόσον εκδοθεί μια άδεια εγκατάστασης και αυτή λήξει χωρίς ο φορέας της να έχει επιλεγεί σε διαγωνισμό, τότε ο φορέας δεν έχει πλέον δικαίωμα να συμμετάσχει σε διαγωνισμούς (παρά μόνο εάν εκδοθεί νέα άδεια εγκατάστασης εφόσον επιτρέπεται κατά τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας).

17. Ο φορέας του έργου που θα έχει επιλεγεί σε ένα διαγωνισμό, **έχει δικαίωμα να τροποποιήσει οποιαδήποτε άδεια της επένδυσης σύμφωνα με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας** χωρίς αυτό να έχει οποιαδήποτε συνέπεια στο αποτέλεσμα του διαγωνισμού στον οποίο πέτυχε υπό την προϋπόθεση ότι η εγκατεστημένη ισχύς του σταθμού δεν μεταβάλλεται περισσότερο από 10%, σε σχέση με την ισχύ για την οποία συμμετείχε στο διαγωνισμό και επιλέχθηκε (διευκρινίζεται ότι περίπτωση αύξησης της ισχύος έως 10% δεν θα μπορεί να συντρέξει σε κορεσμένο δίκτυο).

Οι τροποποιήσεις αυτές δεν επιφέρουν αλλαγή στην προθεσμία των 48 ή 72 μηνών.

18. Ένα έργο που συμμετείχε σε διαγωνισμό και επελέγη, δεν μπορεί να συμμετάσχει σε επόμενους διαγωνισμούς.
19. Θα πρέπει να επιτρέπεται η συμμετοχή στον διαγωνισμό σε block orders σε περίπτωση έργων που έχουν κοινές υποδομές (συγκροτήματα αιολικών πάρκων).
20. Πέραν των όσων προβλέπονται ήδη στη νομοθεσία, οι εγγυητικές επιστολές επιστρέφονται αζημίως στις ακόλουθες περιπτώσεις:
- Σε περίπτωση οριστικής δικαστικής ακύρωσης κάποιας άδειας, επιστρέφονται οι ΕΕ για την ΟΠΣ, συμμετοχής σε διαγωνισμό και καλής εκτέλεσης.
 - Σε περίπτωση που ένα έργο δεν επιλεγεί σε διαγωνισμό, επιστρέφεται η ΕΕ συμμετοχής. Επίσης η επιχείρηση έχει δικαίωμα να ζητήσει την επιστροφή της ΕΕ για την ΟΠΣ (οπότε χάνει την ΟΠΣ).
 - Σε περίπτωση που ένα έργο επιλεγεί για διαφορετική ισχύ από την ΟΠΣ, τότε η ΕΕ καλής εκτέλεσης θα υπολογίζεται με βάση την ισχύ με την οποία θα έχει επιλεγεί στο διαγωνισμό (σε περίπτωση μειωμένης ισχύος, θα χάνει το αναλογούν μέρος ισχύος στον ηλεκτρικό χώρο)
 - Σε περίπτωση που ένα έργο επιλέξει να μη συμμετάσχει σε διαγωνισμό, η επιχείρηση έχει δικαίωμα να ζητήσει την επιστροφή της ΕΕ για την ΟΠΣ (οπότε χάνει την ΟΠΣ). Επί της ουσίας δηλαδή, προτείνεται η ΕΕ για την ΟΠΣ να αποκτήσει το χαρακτήρα ΕΕ για



συμμετοχή σε διαγωνισμό και άρα να μπορεί επιστρέφεται οποιαδήποτε στιγμή με αίτημα του φορέα του έργου, είτε γιατί απέτυχε σε διαγωνισμό, είτε γιατί δεν ενδιαφέρεται να συμμετάσχει σε διαγωνισμό.